

باسمه تعالی

نام درس: علوم و فنون ۱

نام و نام خانوادگی:

رشته: علوم انسانی

پایه: دهم

اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان

اداره آموزش و پرورش شهرستان بهبهان

دبیرستان فرزنانگان مهندسی داد پور

تعداد

۳

تاریخ امتحان:

۴۰۰/۲/۲۷

ساعت

۹ صبح

مدت امتحان:

۷۰ دقیقه

دبیر:

اقدس جناتی

الف. تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۴ نمره		پرسش نامه
۱	هر چیزی که ذهن ما را به پویایی در آورد ..... است .	۲۵/.
۲	الف. زبان دوره اشکانیان ..... بود . ب. اقدام یعقوب لیث صفاری در مورد زبان رسمی قلمرو خود چه بود ؟	۷۵/.
۳	پدر شعر فارسی کیست ؟ و چرا به این لقب مشهور شده است ؟	۵/.
۴	الف. دو شاعر سبک خراسانی را بنویسید . ب. کتاب « کیمیای سعادت » مربوط به کدام دوره نثر فارسی است ؟	۷۵/.
۵	هر کدام از سبک های زیر بر چه اساسی طبقه بندی شده اند ؟ الف. سبک عامیانه : ب. سبک فردوسی :	۵/.
۶	نقش سنایی و انوری در اوج گرفتن غزل فارسی چه بود ؟	۵/.
۷	عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی از قرن سوم تا پنجم را بیان کنید .	۷۵/.
ب موسیقی ۶ نمره		
۸	سعدی در شعر زیر با استفاده از چه عواملی سخن خود را بهتر به خواننده منتقل کرده است ؟ ما همه چشمیم و تو نور ای صنم چشم بد از روی تو دور ای صنم روی میوشان که بهشتی بود هر که ببیند چو تو حور ای صنم	۱
۹	کدام یک از بیت های زیر ذوقافیتین و کدام یک قافیۀ درونی دارد ؟ مشخص کنید . الف. اول به بانگ نای و نی ، آرد به دل پیغام وی وانگه به یک پیمانۀ می ، با ما وفاداری کند ب. گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد زبویش روان	۵/.
۱۰	« گل افروز » را یک بار با حذف همزه و بار دیگر بدون حذف همزه تقطیع کنید و علامت هر هجا را بگذارید .	۱
۱۱	با توجه به بیت داده شده ، به سوالات پاسخ دهید . ای که رحمت می نیاید بر منت آفرین بر جان و رحمت بر نت ۱. واژه های قافیه ..... ۲. حروف اصلی ..... ۳. حروف الحاقی ..... ۴. حرف روی ..... ۵. قاعده قافیه را تعیین کنید . ۶. الگوی هجایی حروف اصلی قافیه را بنویسید .	۱،۵
۱۲	ابتدا مصراع زیر را به خط عروضی بنویسید . سپس تقطیع کنید و علامت هجاها را بگذارید . « مروّت نباشد بر افتاده زور »	۲
زیبایی شناسی ۶ نمره		
۱۳	واج آرایی در ابیات زیر را نشان دهید . کدام محسوس تر است ؟ چرا ؟ الف. « خواب نوشین بامداد رحیل باز دارد پیاده را ز سیل » ب. « سرو چمان من چرا میل چمن نمی کند همدم گل نمی شود یاد سمن نمی کند »	۷۵/.

۱۴	آیا بیت زیر نمونه مناسبی برای آرایه ترصیع است؟ دلیل خود را بنویسید. بری ذاتش از تهمت ضدّ و جنس غنی ملکش از طاعت جنّ و انس	/۷۵
۱۵	شاعر در بیت زیر، برای بهره گیری از آرایه «سجع» چه شیوه ای را به کار گرفته است؟ توضیح دهید. «در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن من خود به چشم خویشان دیدم که جانم می رود»	/۷۵
۱۶	سجع های کدام عبارت، ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟ نام آرایه حاصل از آن را بنویسید. /۷۵. الف. عقل گفت: من دبیر مکتب تعلیمم. عشق گفت: من عبیر نافه تسلیمم. ب. ما برون را ننگریم و قال را ما درون را بنگریم و حال را	/۷۵
۱۷	جناس ها را در ابیات زیر بیابید و نوع آن را بنویسید. ۱. ۱. کفر است در طریقت ما کینه داشتن آیین ماست سینه چو آینه داشتن ۲. بر دوخته ام دیده چو باز از همه عالم تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است	
۱۸	سجع ها را پیدا کنید و نوع آن ها را بنویسید. ۱. الف. آن که بر دینار دسترس ندارد: در همه دنیا کس ندارد. ب. محبت را غایت نیست از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.	
۱۹	با توجه به بیت «لب میالای به شعری که ندارد شوری شاعری قدر تو داند که شعوری دارد» ۱ الف. کدام واژه ها علاوه بر هم ریشگی، جناس هم دارند؟ نوع جناس را هم بنویسید. ب. صامت های مشترک واژه های هم ریشه را بنویسید.	
	تحلیل نظم و نثر ۴ نمره	
۲۰	متن زیر از کتاب کلیله و دمنه را بخوانید و به پرسش های آن پاسخ دهید. «بازرگانی بود بسیار مال و او را فرزندان در رسیدند و از کسب و حرفت اعراض نمودند. و دست اسراف به مال او دراز کردند. پدر موعظت و ملامت ایشان واجب دید و در اثنای آن گفت که: ای فرزندان، اهل دنیا جویان سه رتبت اند و بدان نرسند مگر به چهار خصلت. اما آن سه که طالب آنند فراخی معیشت است و، رفعت منزلت و، رسیدن بثواب آخرت، و آن چهار که به وسیلت آن بدین اغراض توان رسید، الفغدن مال است از وجه پسندیده.» ۱. دو ویژگی عمده نثر بالا را بنویسید. ۲. نثر کلیله (موزون / فنی) است. ۳. نوع را در جمله دوم را بنویسید. ۴. دست اسراف به مال او دراز کردند، کنایه از چیست؟ ۵. معنی بخش مشخص شده متن بالا را بنویسید.	۱،۵

متن های زیر مربوط به کدام کتاب است . (یک کتاب اضافی است .)

۱۵

۱. نامه های شاهان و کارنامه هاشان و زندگانی هریکی از داد و بیداد ، از کی نخستین که اندرجهان او بود .
الف تاریخ بلعمی

۲. کتاب را از زبان عربی به فارسی برگرداند و اطلاعات دیگری راجع به ایران بر آن افزود و به صورت تالیفی مستقل در آورد.
ب. شاهنامه
ابومنصوری

۲۱

پ. تفسیر طبری

دو بیت زیر از رودکی است . الف. دو ویژگی فکری و دو ویژگی ادبی سبک خراسانی را در آن پیدا کنید .
ب. الگوی هجایی حروف اصلی قافیه را بنویسید . و علامت هجایی حروف اصلی پ . قاعده قافیه .
« آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب با صد هزار نزهت و آرایش عجیب
چرخ بزرگوار یکی لشکری بکرد لشکرش ابر تیره و باد صبا نقیب »

۲۲

۲

سرافراز باشید

limoonad
Education For All